

Europa, a les mans d'Irlanda

“L'opinió pública serà arrossegada a acceptar, sense ser-ne conscient, propostes que no ens hem atrevit a presentar-los directament”, escrivia a les pàgines del *Daily Telegraph* de Londres, a mitjan juliol de l'any passat, Giscard D'Estaing, és a dir, el president de França entre el 1974 i el 1981, i un dels redactors de la malaguanyada Constitució de la Unió Europea, nascuda pels volts del 2002 i avortada tres anys després. De llavors ençà, no hi hagut una admissió tan fresca com aquesta de la naturalesa del Tractat de Lisboa —que *monsieur* D'Estaing va tenir també l'amabilitat de descriure al seu blog <http://vge-europe.eu> amb una frase a hores d'ara ja famosa entre els euroescèptics de les illes britàniques: “El Tractat és la Constitució amb una actitud distinta, però amb el mateix contingut.”

El president de la Comissió Europea, José Manuel Barroso, també ha afegit la seua reflexió al debat obert arran del referèndum que es farà aquesta setmana a Irlanda: “Una victòria del no seria catastròfica per a la Unió Europea”, ha amenaçat. “Si els enemics del Tractat de Lisboa se'n surten, tots en pagarem el preu, perquè no hi ha cap pla B.” Clarament defugint l'estil ominós del polític portuguès, Brian Cowen, el primer ministre irlandès, s'ha declarat a favor del sí, juntament amb els partits Fine Gael, Fianna Fáil i Laborista, amb relliscada inclosa: “Naturalment, no he llegit les 287 planes del Tractat”, va afirmar.

Divertit? No tothom ha rigut; al contrari, el percentatge dels contraris a ratificar el Tractat ha augmentat de 5 punts, fins al 33%, poc més d'una setmana abans de l'elecció. Així, potser per ajudar el *premier* a sortir de l'embolic —i de la polèmica a la premsa—, el comissari irlandès a la Unió Europea, Charles McCreevy, va decidir fa pocs dies de comentar davant les càmeres de televisió que “no hi ha cap persona amb trellat que pugui llegir-se'l [el Tractat] de cap a cap”. Tot això ha succeït i succeeix

El 12 de juny els irlandesos decideixen en referèndum si accepten el Tractat de Lisboa, el projecte que substitueix la fracassada constitució europea. Irlanda, de fet, és l'únic estat membre que s'ha atrevit a celebrar una consulta popular. Si Irlanda vota no, el Tractat ho tindrà difícil, però no impossible.

encara en el camp de la política oficial. D'una altra banda, dintre el mapa de les entitats de treballadors, el sindicat de grangers ICMSA ha estat una de les escasses entitats a manifestar-se pel sí. Segons la presidenta, Jackie Cahill, l'ICMSA advocarà perquè els seus 40.000 associats donen suport al Tractat... amb una condició prèvia: la Unió Europea hauria de prometre que no retallarà, mai, els subsidis als productors de llet. I fins ací, un retrat a traços ràpids del bàndol —un 41% majoritari— del sí. En suma, aquesta és la imatge terriblement confusa que ofereixen.

Empresaris, a favor. El 87% dels empresaris irlandesos afirmen ser favorables al Tractat de Lisboa. Malgrat que a penes el 32% estan assabentats dels termes del text europeu, el fet resulta natural en un país que era el més pobre de la Unió quan s'hi va enllistar l'any 1973. Avui, Irlanda gaudeix del segon índex de riquesa *per*

capita, només darrere Luxemburg, i té un creixement del producte interior brut (PIB) de 8 dècimes superior a la mitjana europea. A final del 2009, si els pitjors efectes de la crisi creditícia actual han estat digerits, l'OCDE (l'organització paneuropea dels afers comercials) preveu un PIB de gairebé el 4%.

Ni els negocis ni el sector de les finances no oblidem que els 47.000 milions d'euros rebuts de les arques comunitàries en concepte d'ajuts econòmics hi han fet un paper decisiu. El volum de les exportacions irlandeses, així mateix, és el doble enguany —88.000 milions d'euros— que una dècada enrere. Pocs socis de la Unió Europea han aprofitat tant la pertinença a l'euroclub com Irlanda.

Tanmateix, ja el 2001 hi va obtenir més suport el no al projecte europeu. Aleshores, l'entrebanc es va resoldre amb la celebració d'una segona ronda de vots en què la campanya pel sí va rebre finançament i assessorament des de França i Alemanya per mobilitzar els electors europeistes. Aquesta vegada, d'acord amb els rumors que corren als passadissos de Brussel·les, l'operació podria repetir-se.

Perquè Irlanda s'hi ha confiat. En efecte, cap més membre de la Unió Europea no ha gosat d'oferir un referèndum als seus ciutadans sobre el Tractat de Lisboa. Tothom sap que és una recepta per al desastre: el 2001, els suïssos van negar-se a ingressar-hi; el 2003, els suecs van rebutjar la moneda única; i el 2005, França i Holanda trinxaren les expectatives optimistes sobre l'anomenada Constitució Europea, que només va ser ben acollida a l'estat espanyol.

Diversitat d'euroescèptics. A diferència del sí, el bàndol dels euroescèptics irlandesos que votaran no el 12 de juny presenten un paquet d'arguments sòlid, malgrat la disparitat interna: agricultors, directores de grans corporacions internacionals, l'església catòlica romana o partits d'esquerra com el Sinn Féin coincideixen en les

El desembre de l'any passat, la bandera d'Irlanda presidia la signatura del Tractat de Lisboa, per part del primer ministre d'aleshores, Bertie Ahern, en representació d'aquest país.

crítiques, que recullen l'assentiment d'àmplies capes socials. Les queixes més populars? Hi ha el temor que els estats petits perdran capacitat de decisió –mentre Alemanya i França, per exemple, hi augmenten la representació d'un 100% i d'un 50%, respectivament–, que es perdrà la neutralitat a mans d'un intervencionisme militar equívoc i que pujarà el neoliberalisme econòmic, que aixeca irritacions doloroses en una nació acostumada a créixer a costa de la protecció planificada de les fonts de producció.

Més específicament, als executius com ara Declan Ganley, de Rivada Networks, els fa paüra que Brussel·les arrabasse la potestat sobre les inversions estrangeres directes. O que la Comissió pretenga eliminar l'impost fix corporatiu irlandès del 12,5% –quasi comparable al de paradisos fiscals, com Mònaco– i hi impose el 28% que fan servir al Regne Unit. O el 30% d'Alemanya! El compliment

complet de la nova regulació europea, segons Ganley i la seua organització d'euroescèptics Libertas, podria costar a l'economia d'Irlanda 582 milions d'euros anuals. Jack O'Connor, president del sindicat agrari més gran del país, Siptu, ha negat el suport al Tractat de Lisboa. Creu que “deixa els treballadors indefensos davant les forces del lliure mercat i els nega les beneficis que hi haurien de tenir en compensació”. La legislació laboral en vigor a Irlanda, a parer d'O'Connor, ja és prou perjudicial: “Ha originat la precarització de l'ocupació i

Votaran no pàgesos, partits d'esquerra, l'església catòlica romana i directors de grans empreses

l'explosió de les agències privades. Aquest Tractat reflecteix l'agenda neoconservadora dels governs europeus, entre els quals l'irlandès.” És a dir, la política domèstica tergiversarà també, i no pas poc, el comportament del milió de votants irlandesos del qual depèn el futur de 480 milions d'europeus.

Brussel·les, de moment, ha fet allò que tenia a l'abast per a afavorir el sí, que és ajornar la redistribució dels subsidis agrícoles per no enutjar encara més el vot camperol. Mentrestant, a Irlanda, el preu de la gasolina hi ha pujat de 24 cèntims, el dèficit de l'economia irlandesa ha arribat a 208 milions d'euros i l'abstenció hi ha minvat de 8 punts –se situa al 26% a les darreres enquestes. Amb aquest panorama, la Unió Europea alena, però sembla més intractable que mai.

Victorià Jiménez
Londres